

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika (www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

1957944_RegNr_e2-1887-407/2020

<http://www.infolex.lt/tp/1957944>

Civilinė byla Nr. e2-1887-407/2020
Teisminio proceso Nr. 2-55-3-01478-2019-7
Procesinio sprendimo kategorijos: 3.4.3.1;
3.4.3.7.2; 3.4.3.9.3; 3.4.3.11 (s)

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2020 m. gruodžio 15 d.
Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjas Vigintas Višinskis, teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal kreditorės **AR Vascusurgical LTD** atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2020 m. lapkričio 9 d. nutarties, kuria patvirtinta bankrutavusios uždarosios akcinės bendrovės „Volatus LT“ turto realizavimo tvarka.

Teismas

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Vilniaus apygardos teismo 2019 m. lapkričio 4 d. nutartimi atsakovei uždarajai akcinei bendrovei (toliau – UAB) „Volatus LT“ buvo iškelta bankroto byla, bankroto administratore paskirta UAB „Katalonija“. Vilniaus apygardos teismo 2020 m. kovo 16 d. nutartimi UAB „Volatus LT“ pripažinta bankrutavusia ir likviduojama dėl bankroto.
2. Bankrutavusios uždarnosios akcinės bendrovės (toliau – BUAB) „Volatus LT“ bankroto administratorė UAB „Katalonija“ kreipėsi į teismą prašydama nustatyti BUAB „Volatus LT“ turto pardavimo tvarką. Nurodė, kad 2020 m. liepos 2 d. BUAB „Volatus LT“ kreditorių susirinkime dalyvavę kreditoriai nepritarė administratorės pateiktam siūlymui dėl turto pardavimo tvarkos nustatymo. Didžiausia bendrovės kreditorė AR Vascusurgical LTD, turinti 93,87 procentų balsų bendrovės kreditorių susirinkime, nesutiko su pasiūlyta turto pardavimo tvarka, tačiau kito pasiūlymo nepateikė, argumentų, dėl kurių nebuvo pritaria administratorės pateiktam pasiūlymui, nenurodė. 2020 m. spalio 27 d. vykusiame BUAB „Volatus LT“ kreditorių susirinkime vėl buvo svarstomas klausimas dėl BUAB „Volatus LT“ turto pardavimo tvarkos nustatymo, nemokumo administratorė pakartotinai pateikė siūlymą BUAB „Volatus LT“ nekilnojamąjį turtą pardavinėti varžytynėse, pradinę turto pardavimo kainą nustatant pagal UAB „OBERHAUS“ nustatytą nekilnojamojo turto rinkos vertę, tačiau šiam pasiūlymui vėl nepritarė kreditorė AR Vascusurgical LTD.

II. Pirmosios instancijos teismo nutarties esmė

3. Vilniaus apygardos teismas 2020 m. lapkričio 9 d. nutartimi nemokumo administratorės prašymą tenkino, patvirtino gyvenamųjų patalpų – prekybos patalpų, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), esančių (duomenys neskelbtini), kartu su ofiso baldais, ir negyvenamųjų patalpų – viešbučio patalpų, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), parkavimo vietų Nr. 11, Nr. 12, esančių (duomenys neskelbtini), pardavimo tvarką. Nutarė negyvenamąją patalpą – prekybos patalpas 61,73 kv. m. (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini)), esančias (duomenys neskelbtini), kartu su ofiso baldais pardavinėti varžytynėse kaip vieną turtinį vienetą. Pirmųjų varžytynių kainą nustatyti 81 000 Eur. Nepardavus turto pirmose varžytynėse, turto pardavimo kainą antrosiose varžytynėse sumažinti 10 procentų suma. Kainos didinimo intervalą nustatyti 1 000 Eur. Nepardavus turto antrose varžytynėse, šaukti kreditorių susirinkimą dėl naujos turto pardavimo tvarkos nustatymo. Nutarė negyvenamąją patalpą – viešbučio patalpą 50,45 kv. m. (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini)), parkavimo vietą Nr. 11, parkavimo vietą Nr. 12, esančias (duomenys neskelbtini), pardavinėti varžytynėse kaip vieną turtinį vienetą. Pirmųjų varžytynių kainą nustatyti 92 000 Eur. Nepardavus turto pirmose varžytynėse, turto pardavimo kainą antrosiose varžytynėse sumažinti 10 procentų suma. Kainos didinimo intervalą nustatyti 1 000 Eur. Nepardavus turto antrose varžytynėse, šaukti kreditorių susirinkimą dėl naujos turto pardavimo tvarkos nustatymo.
4. Teismas iš UAB „OBER-HAUS“ 2020 m. balandžio 6 d. turto vertinimo pažymų nustatė, kad prekybos patalpos, esančios (duomenys neskelbtini), įvertintos 81 000 Eur suma, viešbučio patalpos, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), parkavimo vietos Nr. 11, Nr. 12, esančios (duomenys neskelbtini), įvertintos 92 000 Eur suma. Pažymėjo, kad byloje nėra duomenų, leidžiančių abejoti turto vertintojo nustatyta nurodyto turto verte. Taip pat teismas nenustatė, kad administratoriaus siūloma turto pardavimo tvarka prieštarautų Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – JANĮ) 85 straipsnyje įtvirtintiems turto pardavimo principams.
5. Teismas nurodė, kad turto pardavimo tvarkai prieštaravusi pagrindinė kreditorė AR Vascusurgical LTD nepateikė jokio alternatyvaus siūlymo dėl turto pardavimo tvarkos, taip pat nenurodė priežasčių, kodėl teikiamas siūlymas yra netinkamas, koku būdu pažeidžia jos, kaip

kreditorės, ar bankrutuojančios įmonės teises ir teisėtus interesus. Teismas pažymėjo, kad nėra pagrindo spręsti, jog nemokumo administratorės pasiūlyta turto pardavimo tvarka yra netinkama, pažeidžianti bankroto procesų dalyvių teises ir teisėtus interesus.

6. Atsižvelgdamas į tai, kad įmonė yra likviduojama dėl bankroto, įvertinęs administratorės prašyme nurodytas aplinkybes, kuriomis grindžiama siūloma turto pardavimo tvarka, teismas padarė išvadą, jog BUAB „Volatus LT“ turto realizavimas yra būtinas ir tikslingas, o nemokumo administratorės siūloma turto pardavimo tvarka nepažeidžia nei bankrutuojančios įmonės, nei kreditorių teisių ir teisėtų interesų.

III. Atskirojo skundo ir atsiliepimo į jį argumentai

7. Atskiruoju skundu pareiškėja AR Vascusurgical LTD prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2020 m. lapkričio 9 d. nutartį. Atskirasis skundas grindžiamas šiais argumentais:

- 7.1. Kreditoriams nebuvo suteikta galimybė atsiliiepti į nemokumo administratorės prašymą, todėl pirmosios instancijos teismas priėmė sprendimą neįvertinęs visų įrodymų ir jo tinkamai nemotyvavęs. Akcentavo, kad pirmosios instancijos teismo sprendimą priėmė ne tas teisėjas, kuris nagrinėjo bylą, todėl teismo nutartis naikintina dėl absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų.

- 7.2. Kreditoriai nėra susipažinę su UAB „OBER-HAUS“ turto vertinimo pažymomis, todėl neturi galimybės dėl jų pasisakyti. Nagrinėjamu atveju buvo pažeistas JANĮ 86 straipsnis, kurio 2 dalis numato, kad juridinio asmens pradinę turto pardavimo kainą tvirtina kreditorių susirinkimas. Juridinio asmens turtas parduodamas tik kreditorių susirinkimui pritarus turto, išskyrus parduodamą iš varžytynių turtą, pardavimui. Kreditorių susirinkimas turi teisę leisti turtą parduoti kitu negu iš varžytynių būdu (JANĮ 44 straipsnio 8 punktą).

- 7.3. Teismas nedetalizavo, kaip pasireiškė kreditorės neveikimas, sąlygojantis bankroto proceso vilkinimą ir lemiantis teismo įsikišimą į kreditorių kompetencijai priskirtus klausimus. Tokio įsikišimo būtinumo savaime nelemia ir bankroto proceso trukmė. Atkreiptinas dėmesys, kad ne tik AR Vascusurgical LTD balsavo prieš bankroto administratorės pasiūlytą turto pardavimo tvarką, tas pats siūlymas yra teikiamas du kartus, nepaaiškinant tokio siūlymo motyvų.

8. Atsiliepime į atskirąjį skundą BUAB „Volatus LT“ bankroto administratorė UAB „Katalonija“ prašė atskirąjį skundą atmesti kaip nepagrįstą ir Vilniaus apygardos teismo 2020 m. lapkričio 9 d. nutartį palikti nepakeistą. Atsiliepimas grindžiamas šiais atsikirtimais:

- 8.1. Skundžiamą Vilniaus apygardos teismo 2020 m. lapkričio 9 d. nutartį priėmė būtent BUAB „Volatus LT“ bankroto bylą nagrinėjanti teisėja, todėl kreditoriaus AR Vascusurgical LTD atskirajame skunde nurodytos aplinkybės yra visiškai nepagrįstos bei neatitinkančios tikrovės.

- 8.2. Kreditorė dar 2020 m. liepos 2 d. kreditorių susirinkimo metu buvo informuota apie atliktą nekilnojamojo turto vertinimą, tačiau jo pateikti neprašė. Net ir po atskirojo skundo pateikimo kreditorė neprašė administratorės pateikti su bendrovės turto realizavimu susijusius dokumentus, tai akivaizdžiai rodo, kad kreditorė AR Vascusurgical LTD nėra suinteresuota susipažinti su atliktu turto vertinimu, o tik vilkina bendrovės bankroto procesą.

Teismas

k o n s t a t u o j a :

IV. Apeliacinės instancijos teismo nustatytos bylos aplinkybės, teisiniai argumentai ir išvados

Dėl ginčo esmės ir bylos nagrinėjimo ribų

9. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 320 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas, bylos nagrinėjimo apeliacinės instancijos teisme ribas sudaro apeliacinio skundo faktinis ir teisinis pagrindas bei absoliučių teismo sprendimo negaliojimo pagrindų patikrinimas. Apeliacinės instancijos teismas nagrinėja bylą, neperžengdamas apeliaciniame skunde nustatytų ribų, išskyrus atvejus, kai to reikalauja viešasis interesas ir neperžengus skundo ribų būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai. Atskiriesiems skundams nagrinėti taikomos tos pačios taisyklės, išskyrus CPK XVI skyriaus II skirsnyje numatytas išimtis. Apeliacinės instancijos teismas *ex officio* (savo iniciatyva) patikrina, ar nėra CPK 329 straipsnyje nustatytų absoliučių teismo procesinio sprendimo negaliojimo pagrindų. Absoliučių nutarties negaliojimo pagrindų nenustatyta.
10. Nagrinėjamojoje byloje sprendžiamas pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria patvirtinta bankrutavusios ir likviduojamos dėl bankroto UAB „Volatus LT“ turto pardavimo tvarka, teisėtumo klausimas.

Dėl ginčui taikytinų teisės normų

11. Nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliojus JANĮ, neteko galios Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas (toliau – ĮBĮ) su visais pakeitimais (JANĮ 153 straipsnis). JANĮ 155 straipsnyje, reglamentuojančiame pereinamąsias nuostatas dėl nemokumo procesų, nustatyta, kad iki 2019 m. gruodžio 31 d. pradėtiems juridinių asmenų nemokumo procesams šio įstatymo (JANĮ) nuostatos taikomos toms asmenų teisėms ir pareigoms, kurios atsiranda arba yra įgyvendinamos jam įsigaliojus, taip pat toms nemokumo procedūroms, kurios pradedamos šiam įstatymui įsigaliojus, išskyrus tam tikras šio įstatymo nuostatas.
12. Nors UAB „Volatus LT“ bankroto byla iškelta dar galiojant ĮBĮ, tačiau bendrovė pripažinta bankrutavusia ir likviduojama dėl bankroto Vilniaus apygardos teismo 2020 m. kovo 16 d. nutartimi, kuria buvo pradėta atskira bankroto proceso stadija. Klausimas dėl bendrovės turto realizavimo iškeltas ir prašymas nustatyti turto pardavimo tvarką teismui pateiktas jau galiojant JANĮ, todėl šio įstatymo nuostatos taikomos sprendžiant kilusį ginčą.

Dėl teismo teisės išspręsti kreditorių susirinkimo kompetencijai priskirtą klausimą

13. Pareiškėja atskirajame skunde nurodo, kad teisę dėl bankrutuojančios įmonės turto pardavimo tvarkos turi teisę spręsti tik kreditorių susirinkimas, įvertinęs nemokumo administratoriaus turto pardavimo kainos pagrindimą. Pareiškėjos teigimu, teismas nepagrįstai išsprendė kreditorių susirinkimo kompetencijai priskirtą klausimą, o turto pardavimo tvarką nustatė neišklausęs kreditorių nuomonės. Nemokumo administratorius su šia kreditorės pozicija nesutinka ir nurodo, kad kreditorė vilkina bankroto procesą, todėl teismas pagrįstai nustatė BUAB „Volatus LT“ turto pardavimo tvarką.
14. Juridinių asmenų nemokumo (bankroto) proceso teisėtumą užtikrina bankroto bylą nagrinėjantis teismas. JANĮ 3 straipsnio 4 dalis nustato teisėjo vadovavimo procesui principą, kuris reiškia, kad teismas gali savo iniciatyva įpareigoti nemokumo proceso dalyvius atlikti procesinius veiksmus, rinkti įrodymus ir kontroliuoti nemokumo proceso šalių veiksmus, siekdamas užtikrinti veiksmingą teismo tvarka vykdomo nemokumo proceso eigą ir viešąjį

interesą. Teisėjo vadovavimo procesui principas reiškia, kad teismas nemokumo (bankroto) procese yra aktyvus.

15. Teismo aktyvumas nemokumo procese pripažįstamas ir užsienio šalių vidaus teisėje. Pavyzdžiui, Vokietijos teisės doktrinoje nurodoma, kad teismas privalo išnagrinėti visas nemokumo procesui reikšmingas aplinkybes (vok. *Untersuchungsgrundsatz*) ir šiuo principu siekiama užtikrinti sklandų ir greitą (vok. *glatte und beschleunigte*) proceso eigą (Wolfram Henckel, Diederich Eckard, *Insolvenzordnung – Grosskommentar* (De Gruyter, 2004), 226).
16. Teisėjo vadovavimo procesui principas detalizuojamas įvairiose JANĮ nuostatose. Pavyzdžiui, teismo teisė įpareigoti proceso dalyvius atlikti veiksmus detalizuota JANĮ 20 straipsnio 1 dalyje, teismo teisė rinkti įrodymus nustatyta JANĮ 20 straipsnio 1 dalies 1–2 punktuose, 57 straipsnio 1 dalies 1–2 punktuose. Tačiau teismas nemokumo (bankroto) procese įgyvendindamas minėtą principą, turi teisę atlikti ir kitus veiksmus, kurie būtini proceso veiksmingumo užtikrinimui (JANĮ 1 straipsnio 1 dalis). Teismo aktyvumas nemokumo (bankroto) procese siejamas ir su poreikiu užtikrinti kreditorių interesų apsaugą, kitų JANĮ 3 straipsnyje nustatytų principų įgyvendinimą. Juridinių asmenų nemokumo (bankroto) procese netoleruotina situacija, kai bankroto proceso dalyviai netinkamai įgyvendina savo teises ir (ar) jomis piktnaudžiauja, taip trukdydami operatyviai proceso eigai.
17. Galimi atvejai, kai kreditoriai, turėdami skirtingus lūkesčius dėl įmonės turto realizavimo galimybių, priima sprendimus, kurie neužtikrina operatyvios bankroto proceso eigos ir dėl kurių neapibrėžtą laiką nerealizuojamas bankrutuojančios įmonės turtas. Kreditorių susirinkimo kompetencijos neįgyvendinimas (sprendimų nepriėmimas) gali pažeisti pačių kreditorių interesus ir trukdyti bankroto bylos eigai. Nustačius, jog kreditorių susirinkimas vengia įgyvendinti savo kompetenciją arba dėl kreditorių grupės intereso nulemiama situacija, kai priimamais sprendimais pažeidžiamas bankroto proceso operatyvumas, vilkinamas būtinųjų procedūrų atlikimas, teismas, siekdamas bankroto procedūrų efektyvumo, bankroto proceso operatyvumo, tam tikrais išskirtiniais atvejais gali įsiterpti į kreditorių kompetencijai priklausančio klausimo sprendimą. Teismas, įvertinęs faktines aplinkybes, kreditorių, turinčių balsų daugumą, veiksmus (neveikimą), jų priimamų sprendimų įtaką operatyviam ir veiksmingam bankroto proceso užbaigimui, atsižvelgdamas į protingumo, teisingumo ir sąžiningumo principus, gali nustatyti turto pardavimo tvarką ir pradinę parduodamo turto kainą. Tam turi būti konstatuotas bankroto proceso vilkinimas ir kreditorių susirinkimo kompetencijos neįgyvendinimas (žr., pavyzdžiui, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. balandžio 19 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-196-313/2017 24-31 punktus).
18. Nei anksčiau galiojęs ĮBĮ, nei šiuo metu taikytinas JANĮ nereglamentuoja situacijos, kai kreditorių susirinkimas neįgyvendina įstatyme jam patikėtos kompetencijos, susijusios su turto pardavimo tvarkos ir kainos nustatymu. Tačiau veiksmingo nemokumo (bankroto) proceso tikslas lemia, kad kreditorių autonomija įgyvendinant kolektyvines teises nėra absoliuti ir turi būti suderinama su kolektyviniais bankroto proceso dalyvių interesais. Atitinkamai, teismas, taikydamas teisėjo vadovavimo procesui principą ir siekdamas užtikrinti veiksmingą teismo tvarka vykdomo nemokumo proceso eigą (JANĮ 3 straipsnio 4 dalis), turi imtis priemonių, siekdamas užtikrinti veiksmingą bankroto procesą.
19. Aktyvus teismo vaidmuo yra teisiškai ir ekonomiškai pagrįstas, siejamas pirmiausia su proceso operatyvumu, kreditorių ir kitų nemokumo proceso dalyvių interesų apsauga. Įprastai tokio teismo aktyvumo ribos siejamos su nemokumo proceso dalyvių (nemokumo administratoriaus, kreditorių susirinkimo) veiksmų kontrole, jų priimtų sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo patikrinimu. Kita vertus, JANĮ pripažinus aktyvų teismų vaidmenį nemokumo (bankroto) procese, įstatymas nenustatė aktyvumo ribų, jo suderinamumo su proceso rungtyniškumo, šalių lygiateisiškumo principais. Tai reiškia, kad teismas kiekvienu atveju turi

vertinti savo aktyvumo nemokumo (bankroto) procese ribas ir jo suderinamumą su minėtais principais. Teismo aktyvumas jokių būdu negali pažeisti pamatinių civilinio proceso (rungtyniškumo, proporcingumo) principų.

20. Iš civilinėje byloje esančios medžiagos nustatyta, kad 2020 m. kovo 13 d. vykusiame pakartotiniame kreditorių susirinkime buvo patvirtinta BUAB „Volatus LT“ turto pardavimo tvarka. Nagrinėjamoje byloje nėra ginčo dėl to, kad BUAB „Volatus LT“ nemokumo administratorius vykdė BUAB „Volatus LT“ turto pardavimo procedūrą pagal kreditorių nustatytą tvarką, tačiau bendrovės turtas parduotas nebuvo. 2020 m. liepos 2 d. vykusiame kreditorių susirinkime, kuriame dalyvavo kreditoriai, turintys 99,67 procentus visų patvirtintų kreditorių finansinių reikalavimų sumos, 2 klausimu buvo balsuota prieš nemokumo administratorės pasiūlytą turto pardavimo tvarką pagal pateiktą projektą. Kreditorė Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (toliau – VSDFV) Vilniaus skyrius siūlė pirmose varžytynėse nustatyti negyvenamųjų patalpų su ofiso baldais kainą 100 000 Eur, o negyvenamųjų patalpų su parkavimosi vietomis – 120 000 Eur. Duomenų, kad kreditorė AR Vascusurgical LTD, turinti 93,87 procentus balsų nuo visų patvirtintų kreditorių finansinių reikalavimų sumos, būtų pateikusi pasiūlymus ar pastabas dėl turto pardavimo tvarkos, byloje nėra. Sprendimas dėl BUAB „Volatus LT“ turto pardavimo tvarkos priimtas nebuvo. Klausimas dėl BUAB „Volatus LT“ turto pardavimo procedūros dar kartą buvo nagrinėjamas 2020 m. spalio 27 d. vykusio kreditorių susirinkimo metu, tačiau kreditorė AR Vascusurgical LTD balsavo prieš nemokumo administratorės pasiūlytą turto pardavimo tvarką, tas pačias pastabas pateikė tik VSDFV Vilniaus skyrius.
21. Apeliacinės instancijos teismas pažymi, kad vienas iš esminių bankroto instituto taikymo tikslų – iš bankrutuojančios įmonės turto kuo operatyviau ir kiek įmanoma daugiau tenkinti kreditorių patvirtintų finansinių reikalavimų (žr., pavyzdžiui, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. kovo 13 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-132-684/2015; 2015 m. kovo 31 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-179-611/2015 ir kt.). Šio tikslo siekiama ir jis įgyvendinamas per JANĮ nustatytas bankroto procedūras (visų pirma, operatyvų, rinkos kainas atitinkantį juridinio asmens turto realizavimą). BUAB „Volatus LT“ pripažinta likviduojama dėl bankroto Vilniaus apygardos teismo 2020 m. kovo 16 d. nutartimi. BUAB „Volatus LT“ turto realizavimo klausimai yra sprendžiami nuo 2020 m. kovo 13 d., tačiau jis vis dar nėra parduotas, 2020 m. liepos 2 d. ir 2020 m. spalio 27 d. vykusių kreditorių susirinkimų metu balsuota prieš nemokumo administratoriaus pasiūlytą turto pardavimo tvarką, tačiau jokių argumentų, kad administratoriaus siūloma tvarka galimai pažeidžia kreditorių ar bankrutuojančios įmonės interesus, nepateikta. Be to, didžiausią balsų skaičių turinti kreditorė balsuodama prieš siūlomą nekilnojamojo turto pardavimo tvarką, jokių argumentų ar motyvų dėl to nenurodo ir teikdama atskirąjį skundą dėl ginčijamos Vilniaus apygardos teismo 2020 m. lapkričio 9 d. nutarties. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, toks kreditorės elgesys yra nesuderinamas su bankroto proceso veiksmingumo tikslu, todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė dėl BUAB „Volatus LT“ realizavimo tvarkos nustatymo.

Dėl nekilnojamojo turto pardavimo tvarkos nustatymo

22. Pareiškėja atskirajame skunde nurodo, kad pirmosios instancijos teismo nustatyta turto realizavimo tvarka yra nepagrįsta, o kreditoriai nebuvo informuoti apie atliktą turto vertinimą.
23. Juridinio asmens turtas gali būti parduodamas tik nuo teismo nutarties likviduoti juridinį asmenį dėl bankroto įsiteisėjimo dienos (JANĮ 86 straipsnio 1 dalis). JANĮ 86 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad juridinio asmens turtas parduodamas kreditorių susirinkimo nustatyta tvarka, išskyrus iš varžytynių parduodamą turtą. Iš varžytynių turi būti parduodamas

likviduojamo dėl bankroto juridinio asmens nekilnojamasis turtas ir kitas turtas, kurio pradinė pardavimo kaina ne mažesnė už 10 MMA dydį (JANĮ 90 straipsnio 1 dalis).

24. Turto pardavimui iš varžytynių *mutatis mutandis* (su atitinkamais pakeitimais) taikomos CPK turto pardavimą iš varžytynių reguliuojančios nuostatos tiek, kiek JANĮ nenustato kitaip (JANĮ 91 straipsnio 1 dalis). Varžytynių juridinių asmenų bankroto procese vykdymą reglamentuojama ne tik JANĮ, CPK, bet ir poįstatyminis teisės aktas. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. gruodžio 30 d. nutarimu Nr. 13 patvirtintas Turto pardavimo iš varžytynių vykdomo bankroto proceso metu tvarkos aprašas reglamentuoja turto, kuris vadovaujantis JANĮ ir Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymu parduodamas iš varžytynių, pardavimo iš varžytynių vykdymo tvarką (toliau – Aprašas). Taigi, varžytynių organizavimas juridinių asmenų nemokumo procese yra reglamentuojamas viešosios teisės normomis. Tokio reguliavimo tikslas yra užtikrinti skaidrų, aiškų, konkretų turto realizavimą iš varžytynių bankroto procese. Minėtų teisės aktų nuostatos, sprendžiant dėl juridinio asmens turto realizavimo bankroto procese, turi būti aiškinamos sistemiškai.
25. Nemokumo administratorius siūlo kreditorių susirinkimui pradinę turto pardavimo kainą, kartu pateikdamas siūlomą turto pardavimo kainos pagrindimą. Juridinio asmens pradinę turto pardavimo kainą tvirtina kreditorių susirinkimas (JANĮ 86 straipsnio 3, 4 dalis). Be to, kreditorių susirinkimas turi teisę (ir pareigą) nustatyti kainos didinimo automatinio ir neautomatinio būdu intervalą, kuris negali būti mažesnis už kainos didinimo intervalą, numatytą CPK 713 straipsnio 9 dalyje (Aprašo 26, 27 punktai).
26. Juridinio asmens turtas parduodamas vadovaujantis rinkos kainos principu, reiškiančiu, kad turto pardavimo kaina turi būti nustatoma pagal analogiško turto pardavimo rinkoje kainas; didžiausios kainos principu, reiškiančiu, kad turtą turi būti siekiama parduoti už didžiausią galimą kainą; turto apyvartos greičio principu, reiškiančiu, kad turtas turi būti parduodamas taip, kad būtų užtikrintas kuo greitesnis jo gražinimas į apyvartą ir vertės išsaugojimas (JANĮ 85 straipsnis). Šie juridinio asmens turto realizavimo bankroto procese principai siejami su pagrindinių nemokumo proceso tikslu – sudaryti sąlygas veiksmingam juridinių asmenų nemokumo procesui, užtikrinant kreditorių ir juridinių asmenų interesų pusiausvyrą. Turtas bankroto procese turi būti parduodamas kuo didesne kaina (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. kovo 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-132-684/2015). Šis reikalavimas siejamas su tikslu, kad pardavus turtą būtų galima kuo didesne apimtimi patenkinti kreditorių reikalavimus (Lietuvos apeliacinio teismo 2018 m. balandžio 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-730-381/2018), įgyvendinti akcininkų teisę gauti likviduojamos įmonės turto dalį, likusią po atsiskaitymo su įmonės kreditoriais (Lietuvos apeliacinio teismo 2017 m. rugsėjo 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2-1562-381/2017).
27. Bankroto procese realizuojamo turto pradinė kaina turi būti nustatoma atsižvelgiant į jo rinkos vertę. Rinkos vertė – nustatyta suma, už kurią turtas ar įsipareigojimas galėtų būti perleidžiamas jų vertės nustatymo dieną tarp norinčio pirkti pirkėjo ir norinčio parduoti pardavėjo sudarius sandorį tarp nesusijusių šalių po tinkamo turto ar įsipareigojimo pateikimo rinkai, kai abi šalys veikia dalykiškai, apdairiai ir be prievartos (Tarptautiniai vertinimo standartai, 104-asis Tarptautinis vertinimo standartas „Vertės pagrindai“, 30 punktas). Nors paprastai turto rinkos vertę nustato kvalifikuotas turto vertintojas (Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo (toliau – TVVPĮ) II skyrius) vadovaudamasis turto ir verslo vertinimo metodika – Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos priimtu teisės aktu, kuriame reglamentuojama Tarptautiniuose vertinimo standartuose ir Europos vertinimo standartuose nustatytų turto ir verslo vertinimo metodų šiuose standartuose nustatytais vertinimo atvejais taikymo Lietuvos Respublikoje procedūros ir tvarka (TVVPĮ 2 straipsnio 15 dalis), tačiau rinkos vertė yra tik teorinis dydis, kuris gali būti subjektyvus ir ginčytinas. Praktikoje kyla įvairių ginčų dėl turto rinkos vertės. Atsižvelgiant į tai, kad bankroto

procesas yra kolektyvinis procesas ir praktikoje pripažįstamas kreditorių autonomijos principas, laikomasi pozicijos, kad kreditorių susirinkimas yra kreditorių savivaldos organas, sprendžiantis su bankroto proceso eiga susijusius kreditorių susirinkimo kompetencijai priskirtus klausimus (žr., pavyzdžiui, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. balandžio 9 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-142-690/2018 20 punktą ir kt.), todėl būtent kreditorių susirinkimas turi teisę (o kartu ir pareigą) spręsti dėl pradinės nekilnojamojo turto pardavimo kainos, t. y. revizuoti nemokumo administratoriaus siūlomos turto pardavimo kainos pagrindimą, siekiant bankrutuojančio asmens (skolininko) ir kreditorių interesų pusiausvyros. Vis dėlto, jei kreditorių susirinkimas šios teisės ir pareigos neįgyvendinta, kaip yra ir nagrinėjamos civilinės bylos atveju, pradinę nekilnojamojo turto pardavimo kainą turi teisę nustatyti bankroto bylą nagrinėjantis teismas.

28. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, pirmosios instancijos teismo nustatyta pradinė pardavimo varžytynėse kaina nepažeidžia kreditorių interesų, kadangi ji nustatyta atsižvelgus į UAB „OBER-HAUS“ atlikto turto vertinimą, dėl kurio pagrįstų abejonių nagrinėjamoje civilinėje byloje nekyla. Šalys nepateikė duomenų, paneigiančių turto vertinimo ataskaitoje nustatytų išvadų pagrįstumą. Pažymėtina, kad pradinės kainos nustatymas nelemia kainos, už kurią turtas realiai bus parduotas. Netgi darant prielaidą, kad turto rinkos kaina, kuri ir bus pradine turto pardavimo kaina pirmosiose varžytynėse, yra per maža, rinka tokį menamą neatitikimą panaikins varžytynių dalyviams rungiantis dėl turto įsigijimo ir didinant siūlomą turto kainą. Taigi varžytynėse parduodamo turto kaina gali padidėti, jei parduodamas objektas yra patrauklus, norimas potencialiems pirkėjams, ir, atitinkamai, jei nustatyta pradinė kaina neatitinka realios rinkos kainos (nėra susidomėjimo, poreikio), turtas bus parduodamas už pasiūlytą mažesnę kainą turto pardavimo iš varžytynių metu.
29. Atmestini kaip nepagrįsti ir teisiškai nereikšmingi kreditorės atskirojo skundo argumentai, kad pareiškėja nebuvo informuota apie UAB „OBER-HAUS“ atliktą turto vertinimą ir nėra susipažinusi su turto vertinimo ataskaita, todėl negali dėl jos teikti argumentų. JANĮ 43 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad kiekvienas kreditorius turi teisę gauti informaciją apie juridinio asmens finansinę būklę, nemokumo procesą iš nemokumo administratoriaus, teikti siūlymus dėl klausimų įtraukimo į darbotvarkę ir kreditorių susirinkime svarstomų klausimų. 2020 m. kovo 13 d. vykusiame pakartotiniame kreditorių susirinkime penktuoju klausimu pati pareiškėja balsavo už nemokumo administratoriaus pasiūlytą informacijos apie nemokumo procesą pateikimo tvarką. Byloje nėra duomenų, kad pareiškėja būtų pasinaudojusi šiomis teisėmis. Minėta, kad nors teismas bankroto procese yra aktyvus, tačiau tai dar nereiškia, kad teismas turi pareigą būti aktyvesniam už pačią šalį. Teismo teisė rinkti įrodymus įmonių nemokumo procese pirmiausia siejama su viešojo intereso užtikrinimu, o ne šalių įrodinėjimo pareigos palengvinimu ar perėmimu, taigi suinteresuota šalis nėra atleidžiama nuo pareigos įrodyti aplinkybes, kuriomis remiasi, bendraisiais įrodinėjimo pagrindais (CPK 178 straipsnis).
30. Apeliacinės instancijos teismas atkreipia dėmesį į tai, kad įstatymų leidėjas JANĮ 87 straipsnio 1 dalyje numatė naują institutą – įmonės kaip turtinio vieneto pardavimą, kuris, nors ir nebuvo draudžiamas pagal anksčiau galiojusio ĮBĮ teisės normas, tačiau buvo neįmanomas pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso normose įtvirtintą reglamentavimą. Juridinio asmens kaip turtinio vieneto pardavimas buvo įvirtintas siekiant esminių pokyčių dėl bankroto procesų trukmės mažinimo, skatinant juridinio asmens kaip turtinio vieneto pardavimą (2018 m. spalio 23 d. JANĮ projekto aiškinamojo rašto Nr. XIIIIP-2777 3.13, 4.13 papunkčiai). Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, toks reguliavimas yra pagrįstas, kadangi bankroto proceso pradžioje bendrovė dar gali vykdyti veiklą, turėti darbuotojų, įrangos, taigi juridinio asmens, kaip turtinio vieneto, pardavimas yra realus. Įstatymų leidėjas, nustatydamas galimybę parduoti juridinį asmenį kaip turtinį vienetą, siekė sudaryti prielaidas maksimaliai išsaugoti juridinį asmenį kaip veikiantį subjektą. Pagal JANĮ 87 straipsnio 1 dalį, nemokumo administratorius

pirmajam kreditorių susirinkimui privalo pateikti nuomonę dėl juridinio asmens pardavimo, tačiau sprendimą dėl juridinio asmens pardavimo turi priimti kreditorių susirinkimas (JANĮ 87 straipsnio 3 dalis).

31. Įvertinęs tai, kad 2020 m. kovo 13 d. vykusiame pakartotiniame kreditorių susirinkime buvo nutarta pritari nemokumo administratoriaus pasiūlytai turto pardavimo tvarkai, vėlesniuose kreditorių susirinkimuose klausimas dėl bendrovės, kaip turtingo vieneto, pardavimo keliamas nebuvo, o atskirajame skunde dėl to argumentai neteikiami, apeliacinės instancijos teismas sprendžia, kad tiek nemokumo administratorius, tiek kreditoriai nelaikė, jog juridinio asmens kaip vieneto pardavimas yra ekonomiškai naudingas, t. y. parduodant juridinį asmenį kaip turtingą vienetą nauda kreditoriams būtų didesnė, negu juridinio asmens turą parduodant atskirai.

Dėl kitų atskirojo skundo argumentų

32. Pareiškėja atskirajame skunde nepagrįstai nurodo, kad pirmosios instancijos teismo sprendimą priėmė ne tas teisėjas, kuris nagrinėjo bylą, ir tai yra absoliutus sprendimo negaliojimo pagrindas. Sutiktina su nemokumo administratoriaus atsiliepimo į atskirąjį skundą argumentais, kad skundžiamą Vilniaus apygardos teismo 2020 m. lapkričio 9 d. nutartį priėmė būtent BUAB „Volatus LT“ bankroto bylą nagrinėjanti teisėja, todėl kreditoriaus AR Vascusurgical LTD atskirajame skunde nurodytos aplinkybės yra visiškai nepagrįstos bei neatitinkančios tikrovės. Be to, pareiškėja bylą nagrinėjančiai teisėjai nušalinimo nereiškė, argumentų dėl neteisėtos sudėties teismo atskirajame skunde nepateikė.

Dėl procesinės bylos baigties

33. Apibendrinamas tai, kas išdėstyta, apeliacinės instancijos teismas sprendžia, kad pareiškėja nei kreditorių susirinkimų metu, nei su atskiruoju skundu nepateikė argumentų dėl UAB „OBER-HAUS“ atlikto turto vertinimo (ne)pagrįstumo, nemotyvavo, kodėl Vilniaus apygardos teismo 2020 m. lapkričio 9 d. nutartimi nustatyta pradinė BUAB „Volatus LT“ turto kaina galėtų pažeisti kreditorių ir (ar) bankrutuojančios įmonės interesus, taigi savo reikalavimo pagrįstumo neįrodė. Pirmosios instancijos teismo nustatyta pradinė turto pardavimo kaina atitinka JANĮ ir CPK normose nustatytus rinkos kainos principus, faktinį byloje nustatytą pagrindą, objektyvius duomenis. Toks kainos nustatymo būdas atitinka bankroto proceso operatyvumo ir efektyvumo siekį, jis leis pasiekti vieną iš esminių bankroto instituto taikymo tikslų – iš bankrutavusios įmonės turto kuo operatyviau bei kiek įmanoma daugiau patenkinti kreditorių patvirtintų pagrįstų finansinių reikalavimų. Todėl pirmosios instancijos teismo nutartis, kurioje nustatyta pradinė BUAB „Volatus LT“ turto pardavimo iš varžytynių kaina, paliekama nepakeista.

Lietuvos apeliacinis teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 337 straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 4 punktais,

n u t a r i a :

Vilniaus apygardos teismo 2020 m. lapkričio 9 d. nutartį palikti nepakeistą.

Teisėjas

Vigintas Višinskis